

THE RELATIONSHIP OF LINGUISTICS, LITERATURE AND
INTERCULTURAL COMMUNICATION

Jorayeva Yulduz Rozikovna

Teacher of the German language at the Karshi State Institute of
Economics

TILSHUNOSLIK, ADABIYOTSHUNOSLIK VA

MADANIYATLARARO MULOQOTLARNING BOG'LIQLIGI

Jorayeva Yulduz Ro'ziqulovna

Qarshi davlat iqtisodiyot instituti nemis tili o'qituvchisi

Abstract: This article explains linguistics, the study and understanding of language, its structure, meaning, literary studies, and methods of intercultural communication and their interdependence.

Anotatsiya: Ushbu maqolada tilshunoslik, tilni o'rganish va tushunish, uning tuzilishi, ma'nosi, adabiyotshunoslik va madaniyatlararo muloqot usullari va ularning bir-biriga bog'liqligi tushuntirib berilgan

Key words: intercultural communication, intercultural communication; context.

Kalit so'zlar: interkultural muloqot, madaniyatlararo muloqot; kontekst.

Tilshunoslik, adabiyotshunoslik va madaniyatlararo muloqot (interkultural muloqot) masalalari o'rtasidagi o'zaro ta'sir ko'p jihatdan murakkab va bir-birini to'ldiruvchi jarayonlardir. Ushbu sohalar o'rtasidagi aloqalar, madaniyatlarni tushunish va ifodalash, shuningdek, til va adabiyotning o'zgarishi va rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadi. Quyida bu sohalarning o'zaro ta'sirini ko'rib chiqamiz.

1. Tilshunoslik va madaniyatlararo muloqot

Tilshunoslik tilni o'rganish va tushunish, uning tuzilishi, ma'nosi, va

ishlatilishiga oid ilmiy tadqiqotlarni o'z ichiga oladi. Madaniyatlararo muloqot esa turli millat va madaniyatlar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni va muloqot usullarini o'rganadi. Til va madaniyat bir-biriga chambarchas bog'liqdir. Til nafaqat muloqot vositasi, balki biror xalqning dunyoqarashi, tarixiy tajribasi, va madaniyatining aksidir.

Masalan, tilshunoslar tilning ma'no va strukturasi o'rganar ekan, madaniyatlararo muloqotning nozik jihatlarini ham hisobga olishlari zarur. Tilni to'g'ri tushunish va muloqot qilish, biror madaniyatni yoki jamiyatni chuqurroq anglashga yordam beradi. Misol uchun, biror so'zning turli madaniyatlarda qanday qabul qilinishi yoki qanday ishlatilishi o'zgarishi mumkin, bu esa madaniyatlararo muloqotda qiyinchiliklar tug'dirishi mumkin.

2. Adabiyotshunoslik va madaniyatlararo muloqot

Adabiyotshunoslik til va madaniyatlar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni o'rganadi, lekin bunda asosiy e'tibor adabiy asarlarga qaratiladi. Adabiyot, asosan, til orqali ifodalanadi, lekin undagi ma'no va simbolika madaniyatning o'ziga xos xususiyatlarini aks ettiradi. Adabiyotshunoslik, turli tillar va madaniyatlarda yaratilgan asarlarni taqqoslash orqali madaniyatlararo muloqotning qanday amalga oshayotganini ko'rib chiqadi.

Adabiyot, shuningdek, til va madaniyatlarni bog'lashda ko'prik vazifasini bajaradi. Biror xalqning adabiy merosi o'zining milliy identitetini, qadriyatlarini va tarixiy tajribasini aks ettiradi. Adabiy asarlar orqali turli madaniyatlarni yaxshiroq tushunish va o'zaro muloqotni rivojlantirish mumkin. Masalan, xalqaro adabiyotda yozilgan asarlarni tarjima qilish madaniyatlararo muloqotni osonlashtiradi, chunki ularning o'ziga xos tilshunoslik va madaniy kontekstlarini o'rganish imkonini beradi.

3. Tilshunoslik va adabiyotshunoslik o'rtasidagi o'zaro ta'sir

Tilshunoslik va adabiyotshunoslik o'rtasidagi aloqalar juda kuchli.

Adabiyotshunoslar tilning nozik jihatlarini va sintaktik, morfologik xususiyatlarini chuqur o'rganishlari zarur, chunki adabiy asarlarda tilning eng nozik va murakkab shakllari ishlatiladi. Tilshunoslar esa adabiyotda ko'rsatilgan nutq va til holatlarini o'rganib, tilni haqiqiy hayotda qanday ishlatilishini aniqlashadi. Bu o'zaro aloqalar orqali tilshunoslik va adabiyotshunoslik ko'pincha bir-birini to'ldiradi va yangi yondashuvlarni ishlab chiqadi.

4. Madaniyatlararo muloqot va tilshunoslik-adabiyotshunoslik o'rtasidagi aloqalar

Madaniyatlararo muloqot, tilshunoslik va adabiyotshunoslikni birlashtiruvchi asosiy omil bo'lib xizmat qiladi. Madaniyatlararo

muloqotda, turli tillarda va madaniyatlarda yaratilgan adabiy asarlar va ularning tarjimai ahamiyatlidir. Tarjima jarayonida madaniyatlar o'rtasida til va adabiyotning qanday o'zgarishi, o'xshashliklar va farqlarni aniqlash mumkin. Bu jarayon, tilshunoslik va adabiyotshunoslik ilmiy yondashuvlarini uyg'unlashtirib, turli xalqlar o'rtasida yaxshiroq muloqot o'rnatishga yordam beradi.

5. Amaliy jihatlar

Tarjima: Tarjimon til va madaniyatlararo farqlarni hisobga olib, asarlarning aniq ma'nosini saqlab qolish uchun katta mahoratga ega bo'lishi kerak. Tarjima jarayoni nafaqat tilshunoslik, balki madaniyatlararo muloqot va adabiyotshunoslikni ham talab qiladi.

Globalizatsiya va madaniyatlararo muloqot: Globalizatsiya sharoitida madaniyatlararo muloqot va tilshunoslik, adabiyotshunoslikning ahamiyati ortib bormoqda. O'zaro aloqalar ko'paygan sari, biror

madaniyatdagi adabiy asarlarning boshqa madaniyatlar uchun ahamiyati ortadi, bu esa til va madaniyatlar o'rtasidagi o'zgarishlarni anglashga yordam beradi.

Xulosa

Tilshunoslik, adabiyotshunoslik va madaniyatlararo muloqot bir-birini to'ldiruvchi va o'zaro ta'sir qiluvchi sohalardir. Bu sohalarda o'rtasidagi o'zaro aloqalar, madaniyatlararo tushunishni chuqurlashtirishga yordam beradi va dunyo miqyosida muloqotning samarali bo'lishini ta'minlaydi. Har bir soha o'zining alohida yondashuvini taklif etsa-da, ularning integratsiyasi yangi bilimlar va tushunchalarga olib keladi.

REFERENCES

1. Bardos Canale va Swain. "Language". 1980 54-55-b
2. Brock & Nagasaka . Pragmatic Content in Global and Local Textbooks. 2005;
3. 34-40-b // ["Til o'qitish asoslari" – 2005. 12-23]
4. Byram & Gerundy. Context and Culture in Language Teaching and

Learning.

2003// GAO, 2006// Jiang, 2000// Malmaud, 2015// Tang, 2009// Xu,
2009; 210-b

5. Byram & Gerundy. Context and Culture in Language Teaching and Learning. Cefr, “Diskuss kompetensiyasi va funksional kompetentsiya”-
2002- 101-130-b

6. E.Sheyn.“Til” // ” Madaniy elementlarni e'tiborsiz qoldirishga moyil
bo'lgan til o'rgatish muammosi”. 2004-32-76

7. Gee. Discover Book. 2008; 100- b

8. Kramsh. Language and Culture. 2006.- 101-b

9. Yusupova, U. (2022). TILSHUNOSLIK, ADABIYOTSHUNOSLIK

VA

TARJIMASHUNOSLIKNING DOLZARB MUAMMOLARI:

TILSHUNOSLIK, ADABIYOTSHUNOSLIK VA

TARJIMASHUNOSLIKNING DOLZARB MUAMMOLARI. Журнал

иностранных языков и лингвистики, 4(4). извлечено от

<https://fll.jdpu.uz/index.php/fll/article/view/7079>

10. Khoshimjanovna, N. N. (2023). THE ISSUE OF TEACHER
COMPETENCE IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES. American
Journal of Pedagogical and Educational Research, 12, 195-198.